

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **T. T. , A. K., T. G., K. G., Z. J., A. Ś., J. P., R. Z., J. B., W. P., J. R., Z. U., M. Z., J. T., R. W.**

oskarżonych z art. 271 § 1 i 3 k.k., art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 marca 2023 r.,

wniosków obrońców oskarżonych: Z. J. i A. Ś., J. P. i R. Z. oraz R. W., W. P., J. R., M. Z., J. T.,

o zasądzenie kosztów obrony w postępowaniu kasacyjnym,

na podstawie art. 626 § 2 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

I. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz:

1) Z. J. kwotę: 3 600,00 złotych;

2) A. Ś. kwotę: 3 600,00 złotych;

3) J. P. kwotę: 3 690,00 złotych;

4) W. P. kwotę: 7 200,00 złotych;

5) T. T. kwotę: 1 845,00 złotych;

6) M. Z. kwotę: 1 845,00 złotych;

7) J. R. kwotę: 7 200,00 złotych

tytułem zwrotu kosztów obrony w postępowaniu kasacyjnym;

II zasądzić na rzecz adw. R. S. kwotę 184,50 zł z VAT tytułem kosztów obrony oskarżonego R. W. z urzędu.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z 14 lutego 2023 r., sygn. akt IV KK 66/22, oddalił kasację prokuratora, wniesioną na niekorzyść oskarżonych T. T., T. G., K. G., J. P., R. Z., J. B., J. R., Z. U., M. Z., J. T., R. W., A. K., Z. J., A. Ś. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 grudnia 2021 r., sygn. akt II AKa 320/20, częściowo zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 2 grudnia 2019 r., sygn. akt XXI K 257/10, kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążając Skarb Państwa.

Na rozprawie kasacyjnej oraz w odrębnych pismach obrońcy oskarżonych wniesli o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz swoich mocodawców kosztów obrony z wyboru w postępowaniu kasacyjnym (k. 226-227), i tak:

- 1) adw. A. M., jako obrońca Z. J. i A. Ś. kwoty 3 600,00 złotych na rzecz Z. J. oraz kwoty 3 600,00 złotych na rzecz A. Ś. wynikających z załączonych do wniosku dokumentów;
- 2) adw. B. W. z substytucji adw. M. W. jako obrońcy J. P. i R. Z. oraz J. T. i R. W. kwoty 3 690,00 złotych na rzecz J. P. wynikającej z załączonej do odpowiedzi na kasację faktury VAT (k. 200);
- 3) adw. K.H., jako obrońca W. P. kwoty 7 903,80 złotych na rzecz jej mocodawcy, wynikającej z przedłożonych dokumentów w postaci spisu kosztów (k. 219), faktury VAT i paragonów fiskalnych (k. 220-221)
- 4) adw. M. S., jako obrońca T. T. i M. Z., kwot: 1 845,00 złotych na rzecz T. T. oraz 1 845,00 złotych na rzecz M. Z. wynikających ze spisu kosztów wraz z wydrukami transakcji bankowych przedłożonych przez obrońcę (k. 222-224).

Ponadto adw. J. Ś., jako obrońca J. R., w odpowiedzi na kasację zawarł także wniosek o zasądzenie kosztów ustanowienia obrońcy z wyboru w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych (k. 139), a następnie pismem w piśmie z 15 lutego 2023 r., wniósł o zasądzenie na rzecz

J.R. zwrotu kosztów ustanowienia obrońcy w postępowaniu kasacyjnym w kwocie 9 840,00 złotych, dołączając do wniosku fakturę VAT.

Natomiast obrońca z urzędu R. W. – adw. R. S. na rozprawie wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (k. 226v).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k., w zakres kosztów procesu wchodzi uzasadnione wydatki strony z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy.

Zgodnie z przepisem art. 632 pkt 2 k.p.k., jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w razie umorzenia postępowania w sprawach z oskarżenia publicznego koszty co do zasady ponosi Skarb Państwa. Zatem również w postępowaniu odwoławczym, jeżeli środek odwoławczy pochodzi wyłącznie od oskarżyciela publicznego - koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 9 lutego 2021 r. sygn. I KO 45/20).

Wobec rozstrzygnięcia co do kosztów procesu zawartego w postanowieniu Sądu Najwyższego z 14 lutego 2023 r., w świetle treści wniosków o zasądzenie kosztów obrony z wyboru w postępowaniu kasacyjnym z załącznikami należycie wykazującymi poniesione wydatki oraz przywołanych regulacji procesowych popartych wskazanym orzecnictwem należało zasądzić od Skarbu Państwa kwoty wykazane powyżej w uzasadnieniu na rzecz Z. J., A. Ś., J. P., T. T. i M. Z. .

W kontekście wniosków i kwot wskazanych przez obrońców pozostałych oskarżonych opiewały one o zasądzenie kwot odpowiednio: 7 903,80 złotych na rzecz W. P. oraz 9 840,00 złotych na rzecz J. R., których to Sąd Najwyższy nie mógł uwzględnić w całości.

Podstawę prawną do ustalenia wysokości wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem jednego obrońcy, stanowią przepisy ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U.2022.1184, tekst jednolity ze zm.) oraz przepisy aktualnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności

adwokackie, tj. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800, ze zm., dalej jako rozporządzenie).

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze, opłaty za czynności adwokackie ustala umowa z klientem, jednakże umowa ta jest wiążąca tylko w relacji pomiędzy obrońcą będącym adwokatem i jego mocodawcą. Ustalona w umowie wysokość opłat za czynności adwokackie nie musi stanowić podstawy zasądzenia przez sąd poniesionych przez tę stronę kosztów zastępstwa prawnego. W rozpoznawanej sprawie nie jest więc ona wiążąca dla Sądu Najwyższego.

W powołanym natomiast powyżej rozporządzeniu w § 15 ust. 1 wskazano, iż opłaty stanowiące podstawę zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w rozdziałach 2-4, wobec czego przyjąć należy, że są one podstawą do ustalenia właściwego wynagrodzenia. Istotne rozróżnienie wpływające na wysokość wynagrodzenia zawarto w § 15 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia, mianowicie, wysokość wynagrodzenia w sposób decydujący determinuje to, czy sprawa wymaga
bądź
nie wymaga przeprowadzenia rozprawy, przy czym w sytuacji, gdy sprawa wymaga przeprowadzenia rozprawy, sąd powinien uwzględniać stawkę przewyższającą minimalną, ale nie większą niż jej sześciokrotność.

Łączna, maksymalna w tej sprawie i możliwa do zasądzenia kwota opłat za czynności adwokackie w odniesieniu do każdego z obwinionych wynosi 7 200 złotych (sześciokrotność stawki minimalnej 1 200 zł). W orzecznictwie słusznie przyjmuje się, iż Sąd ma możliwość kontrolowania wysokości żadanego przez stronę wynagrodzenia adwokata (radcy prawnego) w zakresie przekraczającym stawki minimalne, określonego w przepisach wskazanych w rozporządzeniu, jednakże kontrola ta winna dokonywana być przy uwzględnieniu rodzaju i stopnia zawiłości sprawy oraz nakładu pracy obrońcy lub pełnomocnika (por.m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2011 r., sygn. I KZP 1/11).

Przenosząc więc powyższe rozważania na grunt postępowania kasacyjnego, którego dotyczą rozpoznawane wnioski oraz biorąc pod uwagę okoliczności sprawy i jej złożoność, a także treść wniesionych odpowiedzi na kasację i nakład pracy związany z ich przygotowaniem oraz udział obrońców w rozprawie kasacyjnej w dniu 14 lutego 2023 r. Sąd Najwyższy uznał za zasadne uwzględnić wnioski obrońców W.P. oraz J.R. w części, przyznając kwoty stanowiące równowartość sześciokrotności minimalnej stawki za obronę w postępowaniu przed Sądem Najwyższym tj. kwotę 7 200,00 złotych dla każdego z nich. W ocenie Sądu Najwyższego ustalona kwota w pełni oddaje rzeczywisty nakład pracy świadczonej wobec ww. oskarżonych w związku z obroną w postępowaniu kasacyjnym.

W kwestii wniosku o adw. R.S., jako obrońcy z urzędu R.W., o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd Najwyższy uznał go za zasadny i zasądził na rzecz tegoż wnioskodawcy, na podstawie § 18 ust. 1 w zw. za § 17 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu kwotę 184,50 zł z VAT od Skarbu Państwa, z tytułu dokonania czynności w postępowaniu przed Sądem Najwyższym przez upoważnioną adw. A.S. tj. zapoznania się z aktami sprawy (k. 206-207)

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

ał

